

Карпенко Н. Г.
к.е.н., доцент, доцент кафедри організації обліку і аудиту,
Полтавська державна аграрна академія

ЗАСТОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ (СТАНДАРТІВ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Модернізація державних фінансів, бухгалтерського обліку в державному секторі мають на меті забезпечення якості та прозорості інформації, що характеризує майновий стан і рух бюджетних коштів, а також її відповідність міжнародним стандартам. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі вводяться в дію в рамках реформування обліку України та приведення його до міжнародних стандартів.

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі (НПСБО) регламентують облік у розрізі різних об'єктів і відповідають в переважній частині міжнародним стандартам.

До складу державного сектору включаються всі державні інститути й заклади, що виробляють суспільні блага та надають їх споживачеві безкоштовно, тобто без безпосередньої оплати кожної споживаної одиниці блага. Відповідно до такого терміну визнання до складу державного сектору повинні бути віднесені і бюджетні установи.

Розробленим національним стандартам НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», НП(С)БОДС 102 «Консолідована фінансова звітність», НП(С)БОДС 103 «Фінансова звітність за сегментами», НП(С)БОДС 105 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», 124 «Доходи», 126 «Оренда»; 129 «Інвестиційна нерухомість»; 130 «Вплив змін валютних курсів» (розділ III); 131 «Будівельні контракти»; 134 «Фінансові інструменти»; 135 «Витрати» відтерміновано дату набрання чинності до 1 січня 2017 р.

Наказом Мінфіну «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» від 29.12.2015 № 1219 затверджено:

- Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі;
- Типову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами;
- Типову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з виконання бюджету;
- Типову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з виконання місцевого бюджету;
- зміни до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку.

У НП(С)БОДС 101 [»Подання фінансової звітності«](#) уточнено складові облікової політики – розпорядчий документ про політику не повинен містити вимог щодо

організації бухгалтерського обліку.

У НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи» скориговано вимоги щодо первісної оцінки, переоцінки та вибуття основних засобів і нематеріальних активів, нарахування амортизації.

У НП(С)БОДС 123 «Запаси» зазнали змін підходи до первісної оцінки запасів та їх вибуття у частині обліку транспортно-заготівельних витрат.

План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Мініну від 26.06.13 р. № 611, доповнено новою нормою. Уточнено призначення рахунків 22, 23, 31–33, 71, 84. Удосконалено типову кореспонденцію у частині обліку окремих операцій з необоротними активами, запасами, грошовими коштами, власними надходженнями і капіталом, а також операцій, пов'язаних з виробництвом продукції.

НП(С)БОДС 124 «Доходи» [3] усі доходи суб'єктів державного сектора віднесено до двох великих груп – доходи від обмінних операцій та доходи від необмінних операцій.

В НП(С)БОДС 135 «Витрати» наведена класифікація витрат, згідно з якою витрати суб'єктів державного сектора класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами: витрати за обмінними операціями, витрати за необмінними операціями.

При цьому до витрат за обмінними операціями включені такі елементи, як оплата праці, відрахування на соціальні заходи, матеріальні витрати, амортизація, фінансові витрати, інші витрати за обмінними операціями.

Фактично за економічною класифікацією, що діє на даний час, витрати, що включаються до зазначених в НП(С)БОДС елементів, відображались в обліку бюджетних установ за окремими кодами економічної класифікації.

Для повноцінного застосування НП(С)БОДС в бюджетних установах необхідно здійснити приведення обліку в бюджетних установах до вимог міжнародної практики обліку в державному секторі. Перехід на нову систему обліку повинен відбуватись в контексті реформування державного сектору в цілому та чіткої регламентації законодавством бухгалтерського обліку в бюджетній сфері.

Варто звернути увагу на необхідність приведення до одного чинника відображення інформації у звітності – у бюджетних установах у гривнях з копійками, у державному секторі – у тисячах гривень.

Література:

1. Дорошенко О. О. Трансформація об'єктів бухгалтерського обліку в бюджетних установах у контексті модернізації обліку в державному секторі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://business-inform.net/pdf/2013/2>
2. Лиско Н. А. Метод нарахування доходів і витрат в умовах реформування бухгалтерського обліку в державному секторі України / Н. А. Лиско [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>
3. Наказ Мініну «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» від 29.12.2015 № 1219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua>